

Datum
2023-02-08
Vår referens
Jörgen Dehlin
Utvecklingssekreterare
jorgen.dehlin@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Program för uppföljning av privata utförare med riktlinjer för nämnder och styrelser **STK-2022-1448**

Sammanfattning

Enligt kommunallagen ska kommuner kontrollera och följa upp verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare (till exempel aktiebolag, stiftelser eller kooperativa föreningar) och i avtalen också säkra allmänhetens insyn. För att möta dessa krav ska kommunfullmäktige för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Det här ärendet handlar om ett förslag till program för mandatperioden 2022-2026 som bottenar i ett uppdrag att ta fram närmare riktlinjer för uppföljningarna. Innehållet i förslaget är i allt väsentligt samstämmigt med nuvarande program – däremot har innehållet omstrukturerats för att bättre kunna integrera riktlinjerna i programmet. Redan idag finns ett avsnitt om privata utförare i kommunens samlade årsredovisning och tanken är att utveckla detta i linje med intentionerna i programmet. Förslaget är att kommunstyrelsens arbetsutskott utan eget ställningstagande skickar förslaget på remiss till samtliga nämnder och bolag. Sista svarsdag föreslås vara 30 maj 2023.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslås besluta

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott skickar, utan eget ställningstagande, förslaget på remiss till samtliga nämnder och helägda bolag med sista svarsdag 30 maj 2023.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 230213 Program för uppföljning av privata utförare med riktlinjer för nämnder och styrelser; nu fråga om remiss
- Nu gällande Program för uppföljning och insyn i verksamhet som utförs av privata utförare i Malmö stad
- Remissversion Program för uppföljning av privata utförare

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2023-02-13

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder
Samtliga helägda bolag

Ärendet

Malmö stad tillhandahåller ett varierat utbud av tjänster vilka utförs av såväl offentliga som privata utförare. Ur ett medborgarperspektiv är det väsentligt att de tjänster som kommunen tillhandahåller håller en likvärdig kvalitet oavsett om dessa utförs i egen regi eller av en privat utförare. Kommunen ska också tillgodose en generell informationsskyldighet när kommunmedlemmar (de som är folkbokförda i kommunen, äger fast egendom i kommunen eller är taxerade till kommunalskatt där) kan välja mellan olika utförare. Enligt kommunallagen ska kommuner därför kontrollera och följa upp verksamhet som genom avtal lämnats över till privata utförare och i avtalen tillförsäkra sig information som gör det möjligt att ge allmänheten insyn.

För att möta dessa krav ska kommunfullmäktige enligt kommunallagen för varje mandatperiod anta ett program med mål och riktlinjer för verksamheter som utförs av privata utförare. Det här ärendet handlar om ett förslag till program för mandatperioden 2022-2026.

Vad är en privat utförare och vilka verksamheter gäller det?

Privat utförare definieras i kommunallagen som en juridisk person eller enskild individ som har hand om vården av en kommunal angelägenhet. En privat utförare är en helt privat aktör utan kommunalt ägande. Det handlar om:

- aktiebolag, stiftelser och ekonomiska föreningar,
- enskilda firmor,
- idéburna organisationer och kooperativa föreningar.

Kommunala bolag inkluderas inte i begreppet privata utförare. Här ingår inte heller fristående skolor och förskolor eftersom dessa är egna huvudmän och reglerade genom tillståndsgivning.

I övrigt gäller programmet all den verksamhet som kommunen upphandlat och omfattar framför allt verksamheter som tydligt riktar sig till kommunmedlemmarna. Det kan handla om såväl hela verksamheter som delar av en verksamhet. Kommunen är dock huvudman för verksamheten och ansvarig gentemot kommunmedlemmarna oavsett om verksamheten bedrivs i egen regi eller av privata utförare.

Om nuvarande program, tidigare beslut och förslaget till uppdaterat program

Malmö stads nuvarande program för uppföljning av privata utförare (bilaga i ärendet) antogs av kommunfullmäktige 29 april 2021 (§ 129, STK-2021-384) att gälla från 1 juni 2021. Vid behandlingen av ärendet beslutade kommunfullmäktige också att ge kommunstyrelsen i uppdrag att i samråd med nämnder och bolag fastställa närmare riktlinjer för uppföljningarna.

Föreliggande förslag till uppdaterat program bottnar i uppdraget att ta fram närmare riktlinjer för uppföljningarna. Innehållet i förslaget är i allt väsentligt samstämmigt med nuvarande program – däremot har innehållet omstrukturerats för att bättre kunna integrera riktlinjerna i programmet. Riktlinjerna är allmänt hållna och fokuserar på *vad* som ska åstadkommas snarare än *hur* det ska göras. Bakgrunden till detta upplägg är att de tjänster som upphandlas av privata utförare är av mycket varierande karaktär vilket gör det problematiskt att definiera en generisk modell för all uppföljning. Vidare ligger ansvaret för uppföljning av privata utförare (i likhet med uppföljningen av all verksamhet inom respektive ansvarsområde) på den upphandlande

nämnden eller bolaget – det är också här kunskapen om verksamheten finns och därmed också förmågan att välja lämpliga uppföljningsmetoder.

En tydlig ambition med programmets riktlinjer för uppföljning är att använda redan etablerade kanaler och strukturer. Därför föreslås en samlad uppföljningsrapportering från nämnder och bolag inom ramen för årsanalysen. Redan idag finns ett avsnitt om privata utförare i kommunens samlade årsredovisning och tanken är här att utveckla detta i linje med intentionerna i programmet. Stadskontoret bedömer att upplägget bidrar till såväl ett mer effektivt uppföljningsarbete som till förenklad administration.

I arbetet med förslaget till uppdaterat program har stadskontoret använt sig av kompetenser inom styrning, uppföljning, juridik och upphandling. För att förbereda inför remissförfarandet har stadskontoret presenterat förslaget för förvaltningarnas ekonomichefer och chefer för kvalitets- och strategifrågor. Stadskontoret planerar även att i början av mars informera stadens helägda bolag om det kommande förslaget.

Stadskontorets förslag

Stadskontoret föreslår att kommunstyrelsens arbetsutskott utan eget ställningstagande skickar förslaget på remiss till samtliga nämnder och bolag. Sista svarsdag föreslås vara 30 maj 2023.

Ansvariga

Anna Westerling Ekonomidirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör